

Türkiye İşçi Partisi
Genel Merkezi
Ankara caddesi, 40;İst.
Sayı: 209

20 Haziran 1966

KONGRELER İÇİN TEŞKİLATI GENELGE

Bütün il ve ilçe yönetim kurulu başkanlıklarına;

Daha önce de bildirildiği gibi İkinci Büyük Kongre'miz Ekim ayı içinde yapılacaktır. Siyasi Partiler Kanunu ve tüzüğümüzün buna uygun olarak değişen maddeleri gereğince kongresini yapmamış olan şubelerimiz bir üst kongreye delege gönderemeyeceğinden gerek müteşebbis heyet durumunda bulunan, gerekse kongresi üzerinden zaman geçmiş olan şubelerimizin muhakkak kongrelerini yapmaları gerekmektedir.

Kongre yapacak şubelerimiz:

a) Müteşebbis heyet durumunda olan veya olağan kongresi üzerinden Ağustos 1966 sonuna kadar altı ayı geçmiş olacak bütün ilçelerimiz, Ağustos sonuna kadar kongrelerini yapmış olacaktır;

b) Müteşebbis heyet durumunda olan veya olağan kongresi üzerinden Eylül 1966 sonuna kadar altı ayı geçmiş olacak bütün illerimiz Eylül sonuna kadar kongrelerini yapmış olacaktır.

Bunun için illerimiz, derhal bağlı ilçelerinin kongre planını hazırlayacak, ayrıca il kongresi için de Ağustos Eylül ayları için de uygun günleri tesbit ederek muhtemel kongre tarihi olarak Genel Merkeze bildirecektir. Böylece Genel Merkezle istişare sonucu, kongre tarihi kesin şeklini alacak ve bu suretle il kongrelerinde, Genel Merkez ve Meclis Grubunu temsilen bir heyetin bulunabilmesi sağlanacaktır.

Henüz il teşkilatı kurulmamış ilçelerimiz de kongrelerini yukarıda belirtilen esaslara göre yapacak ve tüzük ve bu genelge uyarınca il delegelerini seçeceklerdir. (Bu, il merkezi henüz açılmamış illerimizin de Büyük Kongrede temsili hususunun ne şekilde mümkün olacağı ayrıca bildirilecektir.)

Henüz ilçe teşkilatı kurulmamış olan illerimiz, kongrelerini ilçe kongreleri şeklinde, yani giriş fişini yenilemiş bütün üyeleriyle yapacaklar, yalnız seçimlerde, bu genelge uyarınca iller için yapılan açıklamaya uygun olarak üye sayısına göre belirli delege ve organları seçeceklerdir.

Tüzüğümüzün kongrelerle ilgili hükümlerinde, Siyasi Partiler Kanunu hükümlerine uymak zorunluğu dolayısıyla bazı değişiklikler yapılmış olduğundan, bu konuda Merkez Yürütme Kurulunca alınan kararlarla birlikte bir açıklamanın yayınlanmasında fayda görülmüştür:

AÇIKLAMA:

Madde: 2:- 1 ve 2. fıkraları uyarınca kongreye katılan her üyenin kimlik kartını da hazır bulundurması gerekmektedir. Üyelerin yeniden yazımının gecikmesi dolayısıyla -bu devreye münhasır kalmak üzere- kongrelerde üyelere vize edilmiş kimlik kartı aranmayacak, fakat yeniden yazım işini tamamlamamış üyeler kongrelere delege olarak katılamayacaklardır. Eski üyelerin kayıt yenilemesi için çağrıda bulunmayan ilçeler derhal bu yazılı çağrıyı kongre çağrısı ile birlikte yapmalıdırlar. Bu çağrıyı yapmış bulunan ilçeler de kongre çağrılarında bu ciheti tekrar üyelerine hatırlatmalıdırlar. Bu duruma nazaran kayıtlarını henüz yenilememiş eski üyelerin durumu askıdadır; kayıtlarını yeniledikleri

Genelge : II

andan itibaren üyelik hakları avdet edecek ve özellikle ilçe kongrelerinde delege olacaklar, seçme ve seçilme haklarını kullanacaklardır. Kongrelerin başlama saatine kadar kayıt yenilemesini yaptıran eski üyeler ilçe kongrelerine delege olarak alınabilecektir.

Kaydını yenilediği halde "aidat" borcu olan üye "yönetim ve disiplin kurulları"na seçilemeyeceğinden bu hususun titizlikle uygulanması gerekmektedir. Bunun için yönetim kurullarının kongrelere sunacakları aday listelerinde, aidat borcu olmayan üyelerin göstermeleri gerekmektedir. Ayrıca kongrelerde adaylığını koyacak üyeler için de yönetim kurullarının, aidat borcu olan üyelerin cetvellerini önceden hazırlayarak Kongre Başkanlık Divanına sunmaları, ve divanların da adaylığını koymak isteyen veya konulmak istenen üyenin aidat borcu olup olmadığını cetvele bakarak incelemesi gerekmektedir. Üyelere yapılan kongre çağrısında aidat borcu olanın her kademedeki yönetim ve disiplin kurullarına (Haysiyet Divanlarına) seçilemeyeceğini hatırlatmak yerinde olacaktır.

Madde 10- Bu maddeye göre il kongrelerinde seçilecek Büyük kongre delegelerinin sayısı, üye kaydını yenilemiş ilk 500'e kadar üye sayısı için 1, 501'den itibaren her tam 500 üye sayısı için gene 1'er delege olmak üzere hesaplanacaktır. Bu durumda seçilecek delege sayısı kongreden önce il yönetim kurulunca, il merkezine gönderilen yeni giriş fişleri sayısına göre tesbit edilecek ve kongreden önce Genel Merkeze yazılı olarak bildirilecektir. Genel merkezde de bu sayı, Genel Merkeze gönderilmiş bulunan giriş fişi sayısı ile kontrol edilecek ve arada farklılık görüldüğü takdirde Genel Merkeze gönderilmiş bulunan giriş fişlerine göre G.Merkezce hesaplanan delege sayısı muteber olacaktır.

Madde 24- Bu maddeye göre, ilçe kongreleri, yeni giriş fişlerini doldurarak üye kaydını yenilemiş üye sayısı 600'ü aşmadığı takdirde o ilçeye kayıtlı bütün üyelerin iştirakile kurulur. (Bu sayıyı aşmış olan ilçelerimiz varsa durumu acele G.Merkezce bildirecektir.)

Gene bu maddeye göre, ilçe kongrelerinde seçilecek delege sayısı, üye kaydını yenilemiş her 10 üye için 1 delege olmak üzere hesaplanacaktır. (10'dan az üye varsa gene 1 delege seçilecektir.)

Bu durumda, seçilecek delege sayısı kongreden önce ilçe yönetim kurulunca tesbit edilecek ve il yönetim kurulu başkanlığına yazılı olarak bildirilecektir. İl yönetim kurulu da bu sayıyı kendisine gönderilen giriş fişi sayısı ile kontrol edecek; arada farklılık görüldüğü takdirde il merkezine gönderilmiş bulunan giriş fişi sayısına göre hesaplanan delege sayısı muteber olacaktır. Kongreden hemen önce kaydını yenileyenler olursa bunlar kongreye delege olarak katılabilecek, fakat delege sayısı bu yeni üyelere dayanılarak arttırılamıyacaktır.

15 Mart 1936'dan sonra Partiye aday üye olarak kaydolmuş bulunan arkadaşlarımızın henüz üyelik durumları kesinleşmediğinden tüzüğün 6. maddesi gereğince kongrelerde dinleyici olarak bulunabilirler, fakat müzakerelere katılamazlar, ve herhangi bir kurul veya delege seçiminde aday gösterilemezler.

Gene 24. maddenin hükümleri uyarınca il kongrelerinde o ilin milletvekili ve senatörleri tabii kongre delegesidir. Kongreden önce il başkanlıklarınca kendilerine davetiye çıkarılmak üzere milletvekili ve senatörlerimizin bağlı oldukları seçim çevreleri aşağıda tekrar hatırlanmıştır.

Adana: İli Karca (milletvekili)	Kars: Adil Kurtel (milletvekili)
Ankara: Rıza Kuas (")	Kocaeli: Hikmet İşmen (senatör)
D.Bakır: Tarık Ekinci (")	Konya: Yunus Kocak (milletvekili)
Hatay: Yahya Kanbolat (")	Malatya: Şaban Erik (")
İstanbul: M. Ali Aybar (")	Tekirdağ: K. Nebioğlu (")
" : Sadun Aren (")	Urfa: Behice Boran (")
" : Çetin Altan (")	Yozgat: Y. Ziya Bahadınlı (")
İzmir: C. Hakki Selek (")	

Genelge : III

Milletvekilleri ve senatörlerin dışında, il yönetim kurulları da il kongrelerinin tabii delegeleri olup yalnız tüzüğün 18/m fıkrası gereğince işten el çektirilen yönetim kurulu yerine atanan 3 kişilik geçici yönetim kuruluna tabii üyelik hakkı tanınmamaktadır.

Madde 26 - Bu maddeye göre ilk toplantıda kongrenin başlayabilmesi için, ilçelerde, o ilçeye kayıtlı ve kaydını yenilemiş üyelerin en az yarısından bir fazlasının toplantıda hazır bulunması gerekmektedir. Birçok ilçelerimizde köy ve nahiyelerinin uzaklığı sebebiyle buralarda oturan üyelerin toplantıya katılamamaları ihtimalinden dolayı bilhassa ilçe kongrelerinde bu durum önem kazanmaktadır. Bundan dolayı, ilk toplantıda çoğunluk sağlanamayacağı düşünülen ilçelerde ilk toplantının hafta içi bir güne getirilip Kongre yeri olarak ta Parti merkezinin gösterilmesi, kâfi çoğunluk sağlanamadığının bir za-bitla tesbiti ve asıl kongrenin hafta sonuna bırakılması ve o toplantının mevcudun huzuru ile açılması mümkündür. Bu durum ilk davette üyelere bildirilirse tekrar davete de ihtiyaç kalmaz.

26. maddenin 6. fıkrasının verdiği yetkiye dayanarak, Merkez Yürütme Kurulu, Kongrelerde,.

"a- Parti açısından köy sorunu, köy ve köylülerle yakın ilişkiler kurulması ve köy temsilciliklerinin kurulup geliştirilmesi hususunda müzakere açılması ;

b- Parti Meclis Grubunun Millet Meclisi Başkanlığına sunduğu kanun tekliflerinin delegelerin bilgisine sunulması (Teklif ve gerekçelerinin bir özeti eklidir)"

konularının bir Gündem maddesi halinde görüşülmesini uygun görmüştür. Yönetim kurullarının, kongrelerinin gündemini hazırlarken bu konuları ayrı bir gündem maddesi halinde gündeme ithalleri gerekmektedir. Bilhassa (a) fıkrasında belirtilen konu hakkında yönetim kurullarının önceden hazırlayacakları bir raporu kongreye sunmaları ve müzakerelerin rapor özetinde rapor müzakereleri kısaltmak ve neticenin alınmasını kolaylaştırmak bakımından çok yararlı olacaktır.

26. maddenin son fıkrasında belirtilen 'kongre kararlarının ilânı keyfiyeti', kararları teksir ederek mektupla üyelere bildirmek veya hiç değilse Parti merkezinde ilân tahtasına asmak suretile yerine getirilmelidir.

Gene 26. maddeye göre yönetim kuruluna seçilenlerin hüviyetleri (adı ve soyadı, doğum yeri ve tarihi ve ikametgâhı'nı gösterir bir çizelge şeklinde) bir hafta içinde ilçede kaymakamlığa, ilde valiliğe bildirilecek, ayrıca bu çizelgenin bir örneği ile birlikte kongre kararlarını ve seçim neticelerini de ihtiva eden kongre tutanak özetinin birer örneği derhal il başkanlığı ve Genel Başkanlığa da gönderilecektir.

Madde 27- Bu maddenin son fıkrasına dayanarak Merkez Yürütme Kurulu, il ve ilçe yönetim kurullarına seçilecek üyelerin kesin sayısını aşağıdaki şekilde tesbit etmiştir:

a- Kongresinde 10 veya daha az il delegesi seçilecek ilçe kongrelerinde, ilçe yönetim kuruluna 7 kişi seçilecektir;

b- Kongresinde 10-50 (50 dahil) il delegesi seçilecek ilçe kongrelerinde, ilçe yönetim kuruluna 7 kişi seçilecektir;

c- Kongresinde 51 veya daha fazla il delegesi seçilecek ilçe kongrelerinde, ilçe yönetim kuruluna 9 kişi seçilecektir.

d- Kongresinde 1-2 Büyük Kongre delegesi seçilecek il kongrelerinde, il yönetim kuruluna 9 kişi seçilecektir;

e- Kongresinde 3-4 Büyük Kongre delegesi seçilecek il kongrelerinde, il yönetim kuruluna 11 kişi seçilecektir;

Genelge : IV

f- Kongresinde 5 veya daha fazla Büyük Kongre delegesi seçilen il kongrelerinde, il yönetim kuruluna 13 kişi seçilecektir.

Madde 28- Bu maddenin (h) fıkrası gereğince il ve ilçe yönetim kurullarının kongrelerine sunacakları aday listelerinde 53. madde hükümleri ve 18. madde (i) fıkrasının gözönünde tutulması gerekir. Şimdiye kadarki tatbikatta bilhassa 18/h fıkrası gereğinin yerine getirilmesinden çok yalnızca isimlerin belirtilmesiyle yetinildiği görülmüştür. Bu adayların niçin tercih edildiklerinin de, yapmış oldukları hizmetler belirtilerek 18/h'a kıyasen gösterilmesi gerekir.

Madde 50- Bu madde uyarınca seçilecek denetçilerin kesin sayısını bundan sonra kendi kongreleri kararlaştıracaktır. (Tüzüğümüzün değişen maddelerine göre artık ilçe denetçileri il kongrelerinin tabii delegeleri olamayacağından Merkez Yürütme Kurulu denetçilerin kesin sayısını önceden tesbite ihtiyaç duymamıştır.) Denetçiliğin bir ihtisas işi olduğu da gözönünde tutularak mali konular ve defter tutmakla ilgisi fazla olan üyelerin kongrelerde aday olmaları veya gösterilmeleri uygun olacaktır.

Madde 53- Bu maddenin uygulanması, listenin birinde aday bulunmaması gibi nadir ahval dışında, Büyük Kongremizin yorumladığı şekilde "çift liste ve çift sandık" usulü ile olacaktır. Birinci listeye maddenin öngördüğü nitelikteki partili adaylar yazılacak, diğer bütün partili adaylar da ikinci listeye yazılacaktır. 5 kişilik yönetim kurulu seçilecekse üçü, 7 kişi seçilecekse dördü, 9 kişi seçilecekse beşi, 11 kişi seçilecekse altısı, birinci listedeki adaylar arasından yönetim kurulunun kalan üyeleri de ikinci listedeki adaylar arasından gizli oy, açık sayımla, aldıkları oy sayısına göre seçileceklerdir. Birinci listeden seçimi kazanamayan adaylar arasından en çok oy almış olan 2 kişi, ikinci listeden de seçimi kazanamayan adaylar arasından en çok oy almış olan 1 kişi yedek olarak seçilecektir.

Herhangi bir adayın hangi listede yer alması gerektiği hakkında Başkanlık Divanında tereddüt hasıl olduğu takdirde, adayın durumunun Kongre Başkanlığınca üyelere açıklanması ve kongrenin görüşmesiz işari oyla kararını bildirmesi Genel Merkezce uygun görülmüştür.

Madde 58- Bu madde uyarınca bir il veya ilçe yönetim kurulunda üye olan bir arkadaşımız başka bir il veya ilçe yönetim kurulunda görev alamıyacağından ve sonradan yapılacak tercihler kısa süre içinde yönetim kurullarında boşalmalara ve değişikliklere sebep olacağından yönetim kurulu seçiminde aday olma isteyen üyelere durumun hatırlatılmasında yarar vardır.

Yukardaki açıklamalara göre yönetim kurulları ve kongrelerce yapılacak başlıca işlemler aşağıda sırasile gösterilmiştir:

A- K o n g r e ö n c e s i :

İl ve ilçe yönetim kurullarınca yapılacak başlıca işler:

- 1- Bir üst kurulla istişare sonucu kesin kongre tarihini tesbit ediniz;
- 2- Kongre yeri, saati ve gündemini -Merkez Yürütme Kurulunun görüşülmesini istediği konuları da içine alacak şekilde- tesbit ediniz,
- 3- Kongrenizde bir üst kongre için seçilecek delege sayısını -açıklamada belirtilen şekilde- tesbit ediniz ve bir üst kurula bildiriniz;
- 4- Yönetim kurulu raporunu, mali raporu/ve kongreye sunacağınız karar tasarılarını hazırlayınız. (Bunların hepsi yönetim kurulunun bir kararı mahiyetinde olduğundan önce yönetim kurulunda görüşülüp kesin şeklinin karara bağlanması gerekir.)

Genelge ⑤ V

5- (ilçeler için) Aidat borcu olan üyelerin bir listesini çıkararak bir örneğini il yönetim kuruluna gönderiniz.

6- Kongreden önce denetçilerinizi göreve çağırarak hesaplarınızı kontrol ettiriniz ve kongreye sunacakları raporu hazırlamalarını sağlayınız. (Eğer müteşebbiskurul halinde iseniz ve seçilmiş bir denetçiniz yoksa üyeleriniz arasından bu görevi yapabilecek bir kişiyi görevlendirerek hesaplarınızı inceletiniz ve bir rapor hazırlamasını sağlayınız.)

7- Denetçinizi göreve çağırmadan hesaplarınızı kapatınız, üyeler üzerinde kalmış makbuzlar varsa toplayınız. (Siyasi Partiler Kanunu ve buna uygun olarak tüzüğümüzün değişen maddeleri gereğince hesaplar asıl yılbaşından yılbaşına kapanacağından kongre öncesi defterinizde muvakkat kapanış yaparak hesabı yeni seçilecek yönetim kurulu saymanına devrediniz.)

8- Kongreye sunulacak yeni yönetim kurulu aday listesini yukardaki açıklama uyarınca tesbit ediniz.

9- Kongrede yönetim kurulu raporunu -varsa diğer raporlarınızı okuyacak ve açıklamalarda bulunarak tenkitlere cevap verecek sözcü veya sözcülerinizi seçiniz.

10- Kongre yeri, günü, saati ve gündemini katılacak delegelerimize bir davet mektubu ile bildiriniz. Bu mektubu delegenin ona göre işini ayarlayıp katılabilmesini sağlamak üzere mümkün olduğu kadar erken gönderilmiş olması gerekmektedir.

Ayrıca gene kongre yeri, günü, saati ve gündemini mahalli en büyük mülkiye Amirine (ilçede kaymakamlığa, ilde valiliğe) en geç 48 saat önce ellerinde bulunacak şekilde bildiriniz.

(Basın yolu ile ilân, il ve ilçe kongreleri için gerekli değildir.)

11- Kongre Başkanlık Divanına teslim etmek üzere bir dosya halinde Yoklama cetveli, Gündem, aidat borcu olan üyelerin listesi, okunacak raporlardan birer örnek, kongrede seçilecek kurul üyeleri ve delegelerin kesin sayısını gösterir tasdikli bir cetvel, yönetim kurulunca kongreye sunulacak aday listesi'nin onanlı örneklerini hazırlayınız ve Başkanlığa teslim ediniz.

12- Kongre Salonunun tanzimi: Başkanlık Divanının yer alacağı kürsü yanında kurul müşahidine özel yer ayırınız, hükümet komiseri için özel bir masa ve askemle ayırınız, kürsü yakınında eski yönetim kurulu üyelerinin topluca oturacakları bir yer ayırınız (ibradan sonra eski yönetim kurulu üyeleri ibra oylamasına katılamazlar- onlar da diğer delegeler arasına katılabilir.), delegelerle delege olmayan partililer, davetli ve misafirlerin yerini birbirinden kesin olarak ayrılacak şekilde ayırınız, davetli misafiriniz varsa yerlerini önceden ayırınız. Salonun Türk bayrağı, mümkünse parti bayrağı, Atatürk büstü, ve afişlerle süslenmesini temin ediniz. Duvarlara asılacak döviz ve pankartların, Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Kanunu uyarınca önce yönetim kurulunun onayından geçmesi ve kurul adına Başkan tarafından imzalanıp mühürlenmesi gerekmektedir.

13- Kongre günü, Üye kayıt defteri (il kongrelerinde ilçelerden gelen giriş fişlerini havi kartoteks), Gelir-Gider defteri, masrafların müsbit evrakının durduğu dosya, makbuz dip koçanları ile resmi mührünüzü istediği anda Başkanlık Divanına sunacak şekilde yanınızda hazır bulundurunuz.

14- Ayrıca kongre salonunda Başkanlık Divanı emrinde bir kara tahta (veya o işi görecek bir araç), tebeşir, oy pusulalarının içine konacağı bir sandık veya çanta, yeteri kadar boş beyaz kâğıt ve varsa ayrıca antetli kâğıt, yeteri kadar mühürlü bir örnek oy pusulası ve mümkünse bir daktilo makinesi hazır bulundurunuz.

Genelge : VI

B- K o n g r e g ü n ü :

1- Kongre Başkanlık Divanları, kongreleri kanunlar, tüzük ve bu genelge uyarınca yönetecek ve kongre kapandıktan sonra dağılmayarak hemen tutanak özetini temiz olarak tamamlayıp altını imza edecek, ayrıca seçim neticelerini de muhtevi kongre kararlarını da temiz olarak yazıp altını imza edecek ve oy pusulaları ves. ile birlikte eski yönetim kurulu başkanlığına teslim edecektir. (Tüzüğümüzün 15. maddesinde Merkez Yürütme Kurulu için belirtildiği gibi yeni yönetim kurulu toplanıp görev taksimi yapıncaya kadar eski başkan, sekreter, sayman ve kurulun diğer üyelerinin görevi devam eder.)

2- Müşahidin görevleri

İlçe kongreleri için il yönetim kurulunca, il kongreleri için de Genel Merkezce tayin edilecek kongre müşahitleri tüzüğümüzün 52. maddesi uyarınca üst kurulların alt kurulları denetlemesine yardımcı olmak üzere görevlendirelecek ve kongrenin, kanunlar, tüzüğümüz ve bu genelge uyarınca yapılıp yapılmadığını denetleyecektir. Gerekirse Başkanlık Divanına sözlü veya yazılı hatırlatma ve uyarmada da bulunabilecek olan müşahit, ayrıca kongrelerin cerayan tarzı ve olmuşa aksaklıklar, sebepleri ve önlenme çareleri hakkındaki görüşlerini vakit geçirmeden yazılı bir raporla görevlendirildiği yönetim kuruluna bildirecektir.

Herhangi bir sebeble kongrede bir üst kurulun görevlendirdiği müşahitin bulunmadığı hallerde, kongre başkanı bu görevi de üzerine almış sayılacak ve müşahit raporunu kendisi bizzat hazırlayarak kongre kademesinin bir üst kuruluna sunacaktır.

C- K o n g r e d e n s o n r a :

1- Kongreden hemen sonra eski yönetim kurulu başkanı yeni yönetim kurulu üyeleriyle eski yönetim kurulu üyelerini birlikte üç gün içinde toplantıya davet edecek ve yeni yönetim kurulunda çoğunluk sağlandığı takdirde sekreter ve saymanıyla birlikte yeni kurul üyelerine devri tamamlayarak görevden çekilecektir.

2- Yeni yönetim kurulu başkanlığı kongreden sonraki bir hafta içinde (bu müddette yeni yönetim kurulu çoğunlukla toplanıp üyeleri arasında görev bölümü yapmadığı takdirde eski yönetim kurulu başkanlığı) kongrede yeni yönetim kuruluna seçilenlerin yedekleriyle birlikte, yukarıda açıklamada belirtilen şekilde, hüviyetlerini mahallin en büyük mülkiye amirine bildirecek; ayrıca kongre kararlarının bir örneğini merkezdeki ilân tahtasına asacak ve ilçede üyelere, ilde bağlı ilçe yönetim kurullarına- duyuracak; bunun dışında kongre kararlarının da ihtiva eden tutanak özetinin bir örneğini ve seçilenlerin hüviyetlerini üst kurullara (ilçede, il ve genel merkeze; ilde, genel merkeze) derhal gönderecektir. Kurul kararlılıkları Genel Merkezce Anayasa Mahkemesine bildirileceğinden bu son hususun hiç vakit geçirmeksizin yerine getirilmesi gerekir.

Bu Genelgenin yayımı ile birlikte, kongre çalışmalarınız için şimdiye kadar esas teşkil etmiş olan 7 Temmuz 1964 gün ve 260 sayılı Genelge yürürlükten kaldırılmıştır.

Bu yılın aynı zamanda Büyük Kongre yılı olmasının da önemi dikkate alınarak ve her kademe kongremizin Partimizin gelişmesinde yeni bir güç kaynağı, bir aşama olacağı inancı ve başarı dilekleriyle, yukarıda belirtilen hususların yönetim kurulları, Kongre Başkanlık Divanları ve müşahitlerce titizlikle uygulanmasını rica ederim.

Saygılarımla.

N.S. Eki: Meclis grubumuzun kanunlarla ilgili bildirisi

Genel Sekreter Y.

Genelge Ek : I

T.İ.P. Meclis Grubunun Millet Meclisine sunduğu kanun

tekliflerinin özetleri

Türkiye İşçi Partisi Meclis Grubu, Meclise girdiği gündenberi Partili uzmanların da yardımı ile emekçi halkımız yararına kanun teklifleri hazırlamaya başlamıştı. Bunlardan bir kısmının hazırlanması tamamlanarak Meclis Başkanlığına sunulmuş bulunmaktadır. Sayısı 14'ü bulan bu kanun teklifleri başlıca 5 grupta toplanabilir:

- a- Yurt kalkınmasında temel sorunları çözmek yani tarımda üretimi artırmak, fakir çiftçiyi toprağa kavuşturmak, yabancı sermayenin engelleyici etkilerinden kurtulmak için getirilmiş kanun teklifleri;
- b- Fakir çiftçi ve işçilerin haklarını korumak ve geçimlerini kolaylaştırmak üzere getirilmiş kanun teklifleri;
- c- Fakir halk çocuklarının okumalarını kolaylaştıracak kanun teklifleri;
- d- Tasarruf bonolarını kaldıran ve gelir kaybını telâfi etmek üzere yabancı şirketlerin, petrol şirketlerinin ve emekçiler dışındaki 25.000 lirayı aşan gelirlerin vergilerini arttıran, bu suretle emekçilerle diğer vergi mükellefleri arasındaki vergi adaletsizliğini azaltan kanun teklifleri.

Şimdi sırayla bu kanun tekliflerini özet olarak açıklamak isteriz.

a- Milli bağımsızlık ve kalkınma yolunda ana sorunları çözmek üzere getirilen kanun teklifleri:

1- Topraksız ya da az topraklı köylü ailelerini topraklandırma kanunu: Bu kanunla her çiftçi ailesine yeterli toprak sağlanması ön görülmektedir. Bu maksatla büyük toprak sahiplerinin tasarıda konulan bazı sınırlar üstündeki toprakları anayasaya uygun bir şekilde kamulaştırılacaktır. Ayrıca işlenmeyen hazine toprakları ile bazı Vakıf toprakları da topraksız, ya da az topraklı köylü ailelerine dağıtılacaktır.

Toprak dağıtımını bütün yurtda derhal başlayacak ve üç yıl içinde tamamlanacaktır. Bu topraklar üzerinde köylünün modern tarım yöntemlerine uygun şekilde gelişmesi devlet yardımı ile desteklenecektir.

Toprak reformunu uygulamak ve tarım siyasetini ve bu siyasetin araçlarını tesbit etmek idari olarak Başbakanlığa bağlı bir tekilatin, siyasi olarak ise bizzat Başbakanın sorum ve yetkisi içine alınmıştır.

2- Petrol kanunu: Bu kanun teklifi ile petrol ameliyeleri ile ilgili işlemler Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığının tekeli altına alınmıştır. Teklifin ikinci maddesi ile T.P.A.O. İktisadi Devlet teşekkülü haline gelecektir. Verilen arama ve işletme imtiyazları ile kurulmuş bulunan tesislerin tasfiyesi anayasamıza uygun şekilde düzenlenecektir.

3- Yabancı sermayeyi teşvik kanununun kaldırılması hakkında kanun teklifi: Yabancı sermayenin gerek milli bağımsızlık ve gerekse kalkınmamız için arzettiği son derece mahzurlu durum göz önünde bulundurularak 6224 sayılı yabancı sermayeyi teşvik kanununun kaldırılması öngörülmektedir. Bu kanuna göre kurulmuş ve kurulmakta bulunan tesisler genel hükümlere tabi tutulmaktadır.

b- Köy ve kentte emekçilerin haklarını koruyan ve geçimlerini kolaylaştıracak kanun teklifleri:

4- İşsizlik sigortası kanun teklifi: İşgiletden bir hizmet akdine bağlı olarak çalışmakta olanların işlerini kaybetmeleri halinde yararlanacakları bir sigorta tesis edilmektedir. Her sigortalı bu hallerde ücretinin o/o 60'dan az olmamak üzere bir ödenek almaya hak kazanmaktadır. Sigorta giderleri devlet ve işveren arasında ve büyük kısmı işverene ait olmak üzere pay edilmektedir.

5- Tarımda ortakçılık ve kiracılığı düzenleyen kanun teklifi: Kamulaştırma sınırları altında kalan ya da toprak reformu uygulanana kadar toprak sahibinin elinde kalacak topraklardaki kiracılık ve ortakçılık

Genelge Ek: II

ilişkilerini düzenleyen bu kanunla toprak üzerinde çalışan köylülerin yaşama koşulları düzeltilecektir.

6- Araziye çıkan işçilerin yolluklarını arttırmak üzere yapılmış kanun teklifi Bu teklif ile harcırah kanununun 49. maddesi değiştirilerek araziye çıkan işçilere hergün gündeliklerinin en az o/o 20'si oranında yolluk almaları sağlanmaktadır. (Bu yolluk halen o/o 1 olarak ödenmektedir.)

7- 275 sayılı kanunu değiştiren kanun teklifi: 275 sayılı kanundaki Anayasaya aykırı "lokavt hakkı" kaldırılmakta, grev yasakları asgariye indirilmekte, hükümetin grevleri savaş; seferberlik ve tabii afetler dışında ertelemesi olanağı kaldırılmaktadır. Bu suretle işçinin işverence ücret pazarlığında, emekçilerin durumu kuvvetlendirilmiş bir şekilde getirilmektedir.

8- Bir başka kanun teklifi ile muhtaç çiftçilere tohumluk verilmesini düzenleyen 5254 sayılı kanunun büyük toprak sahiplerine istismarı önlenmekte ve bu suretle hakikaten fakir bulunan çiftçilerin tohumluk ihtiyaçlarının karşılanması kolaylaştırılmaktadır.

c- Emekçi halk çocuklarının okumalarını kolaylaştıracak kanun teklifleri:

9- "İlkokul öğrencilerine okul araç ve gereçlerinin bedava (parasız) verilmesi hakkındaki kanun" teklifi ile emekçi ve fakir yurttaşların çocuklarını okutma giderlerinden bir kısmı devletin üzerine alınmaktadır.

10- "Köy Bölge Okulları Kanunu" teklifi ile okul bulunmayan küçük köylerde yaşayan fakir köy çocuklarına parasız okuma olanağı verilmektedir.

d- Emekçi halkın vergi yükünü hafifleten ve gelir kaybını yabancı şirketlerle büyük gelir sahiplerinin gelirlerinden alınacak vergilerle karşılayan kanun teklifleri.

11- Yapılan bir kanun teklifi ile tasarruf bonoları tamamen kaldırılmaktadır. Bu suretle büyük kısmını emekçi halkımızın ödediği bir gelir kalemi, halkımızın omuzlarından kaldırılmaktadır. Aynı zamanda emekçi halkın tasarruf bonolarını düşük fiyatlarla satın alarak yapılan, havadan para kazanma oyunlarına son verilmektedir.

12-, 13-, 14- Emekçi halkımızın vergileri hafifletilmek suretiyle meydana gelen gelir açığı kalkınma ve sosyal adalet ilkelere uygun olarak yabancı petrol şirketleri, yabancı kurumlar ve 25.000 lirayı aşan ticari kazançlarla iratlardan alınan vergilerin layık hadlere yükseltilmesi suretiyle kapatılmasıdır. Bu maksatla kurumlar vergisinin 25. maddesi değiştirilerek yabancı kurumların kendi memleketlerinde ödedikleri verginin aynısını yurdumuzda ödemeleri, yabancı petrol şirketlerinin diğer kurumlar gibi vergilendirilmeleri sağlanmaktadır. Gelir vergisi kanununun 103. maddesine bir fıkra eklenerek emekçiler dışındaki gelir vergisi mükelleflerinden 25.000 lirayı aşan gelirlerde vergi nisbetlerine o/o 5 eklenmektedir. »

T.İ.P. Meclis Grubu/N.S.